

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедри ФАРМАЦІЇ, ВИРОБНИЦТВА ТА ТЕХНОЛОГІЙ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор ННІ міжнародних
відносин
Козьменко О. І.
23.06.2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.04 БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти бакалавр

(бакалавр, магістр)

Факультет / інститут (назва інституту, факультету)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва спеціалізації)
ННІ міжнародних відносин	03 «Гуманітарні науки»	035 «Філологія»	«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, основи охорони праці, цивільний захист» для здобувачів вищої освіти спеціальності 035 Філологія

Розробники: Тарасов В.Ю. в.о. зав. кафедрою, д.т.н., доц.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та інші зв'язки)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фармації, виробництва та технологій

Протокол № 8 від "30" 03 2021 р.

В.о. завідувача кафедри: (Тарасов В.Ю.)

(підпис)

Схвалено методичною комісією:

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

(назва навчально-наукового інституту/факультету)

Протокол № 10 від 22 06 2021 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

Д'яченко Ю.Ю.

(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Профіль дисципліни

Метою викладання дисципліни є забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувані необхідні, в майбутній практичній діяльності спеціаліста, вміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Метою лекційних занять за дисципліною є дати студентам знання з питань безпеки життєдіяльності, взаємодії людини з навколишнім середовищем у повсякденній діяльності, основ фізіології і раціональних умов праці, анатоμο-фізіологічних наслідків впливу на людину небезпечних, шкідливих і вражаючих факторів, принципів їхнього нормування. Для заочної форми навчання лекційні заняття мають оглядовий характер.

Метою практичних занять за дисципліною є закріплення лекційного матеріалу, придбання навичок роботи з приладами, які застосовуються для визначення параметрів метеорологічних умов, вивчення індивідуальних засобів захисту працюючих і протипожежного інвентарю.

Метою самостійної роботи за дисципліною є систематизація і закріплення одержаних теоретичних знань; формування вмінь використовувати нормативну і спеціальну літературу; розвиток пізнавальних здібностей і активності студентів, їх творчої ініціативи, самостійності, відповідальності та організаційності; формування самостійності мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконаленню і самореалізації; розвиток дослідницьких вмінь.

Предметом дисципліни є індивідуальна безпека та моделі її забезпечення в побуті, на виробництві та в надзвичайних ситуаціях.

Завдання дисципліни – навчити студентів:

- усвідомлювати, що в центрі уваги є людина, як головна цінність держави;
- ідентифікувати небезпечні і шкідливі фактори та створювати безпечні умови життєдіяльності людей на території держави;
- проектувати нову техніку і технологічні процеси згідно з сучасними вимогами з екології та безпеки їх експлуатації із урахуванням стійкості функціонування об'єктів народного господарства та технічних систем;
- прогнозувати можливу обстановку і приймати грамотні рішення в умовах надзвичайних ситуацій (НС) щодо захисту населення та персоналу об'єктів від можливих наслідків НС, а також у ході цих наслідків.

Знання і навички, отримані на освітньо-кваліфікаційним рівні «бакалавр» при вивченні дисципліни будуть розвинуті на рівні бакалаврів при проходженні основних дисциплін професійно-орієнтованого циклу.

Знання і навички, отримані при вивченні дисципліни, будуть використовуватись у професійному контексті за певною спеціальністю, згідно класифікатора професій ДК 003:2010, з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків.

1.2 Компетентності і результати навчання

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, перелік яких наведено в таблиці 1.1 в стовпці «Компетентності». Щоб набути кожен з перерахованих компетентностей, здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати знання, уміння, комунікативні здібності, а також здатність самостійно і відповідально здійснювати дії в контексті професії. Ці складові відповідають дескрипторам з Національної рамки кваліфікацій і надаються для кожної компетентності в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Відповідність компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Рівень	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Широкі спеціалізовані фактологічні та теоретичні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності, розуміння (усвідомлення) рівня цих знань	розв'язання типових спеціалізованих задач широкого спектра, що передбачає ідентифікацію та використання інформації для прийняття рішень	взаємодія, співробітництво з широким колом осіб (колеги, керівники, клієнти) для провадження професійної або навчальної діяльності	здійснення обмежених управлінських функцій та прийняття рішень у звичних умовах з елементами непередбачуваності
		планування, зокрема розподіл ресурсів, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб		покращення результатів власної навчальної та/або професійної діяльності і результатів діяльності інших
				здатність до подальшого навчання з деяким рівнем автономності
Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах
		збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності			здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності

Перераховані компетентності є складовими інтегрованої професійної компетентностей «Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя», «Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями», «Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях», що зв'язані з дисципліною «Безпека життєдіяльності, основи охорони праці, цивільний захист» в освітній програмі за спеціальністю 035 «Філологія» і позначена в програмі міткою «ЗК 2, 5, 11». Продемонстровані здобувачами вищої освіти знання, уміння, комунікативні здібності, самостійність і відповідальність в прийнятті рішень складаються в інтегрований програмний результат навчання «Організувати процес свого навчання й самоосвіти», «Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи,

суспільства» та «Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах», що зв'язаний з дисципліною «Безпека життєдіяльності, основи охорони праці, цивільний захист» в освітній програмі за спеціальністю 035 «Філологія» і позначений в програмі міткою «ІРН-3, 4, 18»

1.3 Навчальна робота за дисципліною

Тип дисципліни: обов'язкова

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота

Семестри: 1

Обсяг дисципліни: загальна кількість годин - 45; кількість кредитів ECTS – 1,5

Денна форма навчання:

– 1 семестр: лекції – 14 год., лабораторні заняття - 0 год., практичні – 8 год., самостійна робота студентів – 23 год.; кількість кредитів ECTS – 1,5, вид контролю – залік

Заочна форма навчання:

– 1 семестр: лекції – 2 год., лабораторні заняття - 0 год., практичні – 2 год., самостійна робота студентів – 41 год.; кількість кредитів ECTS – 1,5, вид контролю – залік

Мова викладання: ... українська

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри хімії та охорони праці, які безпосередньо проводять заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: tarasov@snu.edu.ua. Крім того, консультації проводяться за допомогою використання Електронного кампусу.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

ТЕМА 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності

Небезпека. Класифікація небезпек. Основні джерела та чинники небезпек. Прогнозування небезпек та захист від їх дії. Ризик. Визначення величини ризику. Види ризиків

ТЕМА 2. Людина, як елемент системи „Людина – життєве середовище”

Аналізатори людини (зоровий, слуховий, нюховий, смаковий та ін.). Психологічні чинники небезпеки. Оцінка чинників ризику, що впливають на здоров'я та працездатність людини.

ТЕМА 3. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – природне середовище”.

Аспекти взаємодії в системі „Людина - природне середовище”. Основні причини виникнення екологічної кризи. Наслідки забруднення навколишнього середовища.

ТЕМА 4. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – виробниче середовище”.

Вплив виробничого середовища на здоров'я та працездатність людини. Характеристика видів виробничої діяльності. Вплив мікроклімату на працездатність людини. Вентиляція і опалення виробничих приміщень. Освітлення виробничих приміщень. Вібрація. Шум, ультразвук і інфразвук. Іонізуючі випромінювання. Електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону. Електробезпека. Пожежна профілактика.

ТЕМА 5. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – побутове середовище”.

Побутовий травматизм. Статистика та основні причини побутового травматизму (суїцид, утоплення, отруєння та ін.) Основні правила безпеки в побуті.

ТЕМА 6. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій

Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру. Організації життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. Співробітництво держав у боротьбі з тероризмом. Правові основи щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

ТЕМА 7. Перша допомога при травмах, отруєннях, опіках та ін.

Загальне поняття про першу допомогу. Перша допомога при різних видах травм, отруєннях, ураженні електричним струмом, утопленнях.

3. ЗМІСТ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
1	2	3	4	5
1	Лекція 1. <i>Тема.</i> Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. <i>Стислий зміст лекції.</i> Небезпека. Класифікація небезпек. Основні джерела та чинники небезпек. Прогнозування небезпек та захист від їх дії. Ризик.	2	Презентація в <i>Adobe Flash</i> , мультимедійний комплекс	[3, с 14-54] [4, с 5-12]
3	Лекція 2. <i>Тема.</i> Людина, як елемент системи „Людина – життєве середовище” <i>Стислий зміст.</i> Аналізатори людини. Психологічні чинники небезпеки. Оцінка чинників ризику, що впливають на здоров’я та працездатність людини.	2	Презентація в <i>Adobe Flash</i> , мультимедійний комплекс	[3, с.56-125] [4, с 32-38]
2	Практичне заняття 1. <i>Тема.</i> Теоретичні основи БЖД <i>Стислий зміст.</i> Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (основні поняття, методи визначення ризику).	2		[3, с.54-55]
7	Лекція 3. <i>Тема.</i> Безпека життєдіяльності в системі “Людина – виробниче середовище”. <i>Стислий зміст лекції.</i> Вплив виробничого середовища на здоров’я та працездатність людини. Характеристика видів виробничої діяльності	2	Презентація в <i>Adobe Flash</i>	[3, с.125, 150-164] [5, с.95-101]
4	Практичне заняття 2. <i>Тема.</i> Безпека життєдіяльності в системі “Людина – виробниче середовище”. <i>Стислий зміст.</i> Вплив виробничого середовища на здоров’я та працездатність людини. Загальні заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату	2		
11	Лекція 4. <i>Тема.</i> Мікроклімат виробничих приміщень. <i>Стислий зміст.</i> Вплив мікроклімату на працездатність людини. Нормалізація параметрів мікроклімату. Загальні заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.	2	Презентація в <i>Adobe Flash</i>	[5, с.101-109]
10	Практичне заняття 3. <i>Тема.</i> Безпека життєдіяльності в системі “Людина – виробниче середовище”. <i>Стислий зміст.</i> Види виробничого освітлення. Параметри, вплив на	2		[10, с.107-159]

	працюючих. Нормування, заходи і засоби захисту працюючих			
13	Лекція 5. <i>Тема.</i> Забруднення повітря виробничих приміщень. <i>Стислий зміст.</i> Вплив шкідливих речовин на організм людини. Захист від шкідливої дії речовин на виробництві. Вентиляція виробничих приміщень	2	Презентація в <i>Adobe Flash</i>	[3, с.150-156] [5, с.111-127]
14	Практичне заняття 4. <i>Тема.</i> Безпека життєдіяльності в системі “Людина – виробниче середовище”. <i>Стислий зміст.</i> Шум. Вібрація. Параметри, вплив на працюючих. Нормування, заходи і засоби захисту працюючих.	2		[10, с.161-235]
15	Лекція 6. <i>Тема.</i> Безпека життєдіяльності в системі “Людина – побутове середовище”. <i>Стислий зміст лекції.</i> Суїцид. Утоплення. Отруєння. Побутові предмети, та засоби побутової хімії, як джерела небезпеки. Місто – як джерело небезпеки	2	Презентація в <i>Adobe Flash</i>	[3, с.200-211] [4, с.60-74]
17	Лекція 7. <i>Тема.</i> Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій. <i>Стислий зміст лекції.</i> Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації техногенного характеру. Надзвичайні ситуації природного характеру.	2	Презентація в <i>Adobe Flash</i>	[3, с.250-269] [9, с.221-238]
	Підсумковий контроль знань	залік		

4. ЗМІСТ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
1	2	3	4	5
1	Лекція 1. <i>Тема.</i> Теоретичні основи. <i>Стислий зміст лекції.</i> Небезпека. Класифікація небезпек. Основні джерела та чинники небезпек. Прогнозування небезпек та захист від їх дії.	1	Плакати (1 шт.)	9, с 7-22
1	Практичне заняття 1. <i>Тема.</i> Основні принципи і способи захисту населення у надзвичайних ситуаціях. <i>Стислий зміст.</i> Принципи і способи захисту населення. Способи захисту населення.	1	Протигаз ГП – 5, Захисний комплект Л – 1, Пакет ІІІ – 8	[8, с.12-36]
	Підсумковий контроль знань		Залік	

5. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пз	лаб	інд	с.р.		лк	пз	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	5	2	-	-	-	3	3	0	-	-	-	3
Тема 2. Людина, як елемент системи „Людина – життєве середовище”	7	2	2	-	-	3	7	1	-	-	-	6
Тема 3 Безпека життєдіяльності в системі „Людина – природне середовище”	10	2	2	-	-	6	9	1	2	-	-	6
Тема 4. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – виробниче середовище”.	8	2	2	-	-	4	6	0	-	-	-	6
Тема 5. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – побутове середовище”.	7	2	2	-	-	3	4	0	-	-	-	4
Тема 6. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій	4	2				2	3					3
Тема 7. Перша допомога при травмах, отруєннях, опіках та ін.	4	2				2	3					3
ІНДЗ							10				10	
Усього годин	45	14	8	0	0	23	45	2	2	0	10	31

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття робочим навчальним планом не передбачені

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Форма навчання	
		денна	заочна
1	Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	0	
2	Тема 2. Людина, як елемент системи „Людина – життєве середовище”	2	
3	Тема 3 Безпека життєдіяльності в системі „Людина – природне середовище”	2	
4	Тема 4. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – виробниче середовище”.	2	2
5	Тема 5. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – побутове середовище”.	2	
6	Тема 6. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій		
7	Тема 7. Перша допомога при травмах, отруєннях, опіках та ін.		
	Разом	8	2

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття робочим навчальним планом не передбачені

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Форма навчання	
		денна	заочна
1.	<i>Засвоєння матеріалу курсу:</i>		
1.1	засвоєння лекційного матеріалу	7	1
1.2	підготовка до практичних занять	4	1
2.	<i>Засвоєння окремих розділів програми, що не викладаються на лекціях:</i>		
2.1	Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	1	2
2.2	Тема 2. Людина, як елемент системи „Людина – життєве середовище”	1	2
2.3	Тема 3 Безпека життєдіяльності в системі „Людина – природне середовище”	2	2
2.4	Тема 4. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – виробниче середовище”.	2	2
2.5	Тема 5. Безпека життєдіяльності в системі „Людина – побутове середовище”.	1	2
2.6	Тема 6. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій	2	2
2.7	Тема 7. Перша допомога при травмах, отруєннях, опіках та ін.	2	2
3.	<i>Підготовка до контрольних заходів</i>	1	15
	Разом	23	31

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Навчальної програмою передбачено 1 контрольна робота, до якої входять задачі, пов'язані з частинами курсу лекцій: «Безпека життєдіяльності в системі виробничого середовища», «Вплив діяльності людини на довкілля та охорона навколишнього природного середовища»..

Контрольна робота виконується в кожному здобувачем освіти за індивідуальним завданням. Методичні вказівки щодо виконання і варіанти початкових даних до контрольної роботи надаються у методичному забезпеченні до дисципліни.

Контрольна робота оформлюється на зброшурованих аркушах паперу або в окремому зошиті. На титульному аркуші повинні бути вказано назва міністерства, назва університету, назва інституту, і інші дані, склад яких визначається навчальним відділом університету. Далі розташовуються розв'язання задач. Перед кожним рішенням повинна йти умова задачі. Рішення повинно супроводжуватись необхідними поясненнями.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальна лекція - це систематизований виклад певних наукових або науково - методичних відомостей, ілюстрований при необхідності засобами наочності або демонстрацією дослідів. Лекція є одним з основних видів навчальних занять у вищій школі. Призначенням лекції є формування у студентів фундаментальних знань з певної наукової галузі, а також визначає основний зміст і характер усіх інших навчальних занять та самостійної роботи студентів з відповідної дисципліни.

Практичне заняття - це навчальне заняття, під час якого студенти знайомляться з принципом дії та устроєм реальних об'єктів, виконують за певними методиками вирішення типових задач, пов'язаних з їх подальшою професійною діяльністю. Метою виконання

практичних занять є закріплення та подальше поглиблення теоретичних знань студента і набуття практичних умінь, що визначені освітньо-професійною програмою напряму підготовки. Практичні заняття проводяться в аудиторіях із використанням методичної, інформаційно-довідкової та нормативно-правової документації, технічних засобів навчання (демонстраційних установок, інформаційних планшетів, мультимедійного устаткування та інше) під керівництвом викладача.

Для самостійного вивчення матеріалів курсу студенти використовують методичне забезпечення, яке розміщене на сайті Центру дистанційного навчання університету (<http://moodle2.snu.edu.ua/>), доступ до якого провадиться через Інтернет.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

В освітньому процесі використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, семестровий контроль. Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування навчального процесу. Поточний контроль проводиться на всіх видах занять у вигляді короткочасних аудиторних контрольних робіт, електронного тестування на сайті дистанційного навчання і домашніх контрольних робіт для заочної форми навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується для коригування методів і засобів навчання, а також для планування самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену та заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю комбінована - екзамен, зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних, тестових завдань) визначені рішенням кафедри. Перелік питань, що виносяться на семестровий контроль, надається у додатку А.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Інструменти і завдання	Кількість балів
Обговорення	20
Поточне опитування	20
Тестування	20
Залік	40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій з дисципліни «Збереження здоров'я та життя людини» (для студентів денної форми навчання напрямів підготовки 014; 015; 029; 032; 033; 035; 051; 052; 053; 054; 055; 061; 071; 072; 073; 075; 076; 081; 101; 103; 122; 123; 125; 131; 132; 133; 136; 141; 161; 171; 172; 182; 184; 192; 227; 231; 232; 241; 242; 274; 275) / Уклад. В.Ю. Тарасов. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. – 64 с. - Реєстраційний №7346

2. Методичні вказівки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Збереження здоров'я та життя людини» (для студентів денної форми навчання напрямів підготовки для студентів денної форми навчання напрямів підготовки 014; 015; 029; 032; 033; 035; 051; 052; 053; 054; 055; 061; 071; 072; 073; 075; 076; 081; 101; 103; 122; 123; 125; 131; 132; 133; 136; 141; 161; 171; 172; 182; 184; 192; 227; 231; 232; 241; 242; 274; 275) / Уклад. В.Ю. Тарасов, В.О. Чумак, О.А. Полякова – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. – 64 с.

3. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Збереження здоров'я та життя людини» (для студентів денної та заочної форм навчання напрямів підготовки 014; 015; 029; 032; 033; 035; 051; 052; 053; 054; 055; 061; 071; 072; 073; 075; 076; 081; 101; 103; 122; 123; 125; 131; 132; 133; 136; 141; 161; 171; 172; 182; 184; 192; 227; 231; 232; 241; 242; 274; 275) / Уклад. В.Ю. Тарасов. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. – 36 с.

4. Робоча програма навчальної дисципліни : Збереження життя та здоров'я людини (БЖД і ООП, Екологія) (для студентів денної та заочної форм навчання напрямів підготовки 014; 015; 029; 032; 033; 035; 051; 052; 053; 054; 055; 061; 071; 072; 073; 075; 076; 081; 101; 103; 122; 123; 125; 131; 132; 133; 136; 141; 161; 171; 172; 182; 184; 192; 227; 231; 232; 241; 242; 274; 275) / [уклад. Тарасов В. Ю., Ожередова М.А.]– Северодонецьк: СНУ ім. В. Даля, 2017. – 22 с.

5. Методичні вказівки до тестів підсумкового контролю з дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільного захисту» / Уклад. О.А. Олейніченко, В.Ю. Тарасов. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 23 с.

6. Методичні вказівки для виконання контрольної роботи з дисципліни «Цивільний захист» / Уклад. В.Ю. Тарасов, Р.Г. Заїка, О.І. Захарова, В.О. Чумак. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 53 с. - Реєстраційний № 8103

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Найменування джерела	Кількість примірників в бібліотеці ВНЗ / кафедри / наявність в електронній бібліотеці	Кількість студентів, що навчаються за даною дисципліною	
		очна	заочна
Базова			
1. Джигирей В.С., Жидецький В.Ц.. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник / Джигирей В.С., Жидецький В.Ц.. — Львів, 2000. - 270 с.	10/1/-	300	150
2. Дудніков І.І. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник — К.: В-во Європейського університету, 2002. - 238 с.	1/0/-	300	150
3. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. / Желібо Є.П. — К., 2001. -312с.	50/0/-	300	150
4. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності людини. Навчальний посібник / Лапін В.М..- К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. - 186 с.	50/0/-	300	150

5. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці / Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Мельников О.В. - Львів : Афіша, 2001 – 350 с.	31/0/-	300	150
6. Медведева В.С. Охрана труда и противопожарная защита в химической промышленности / Медведева В.С. - М. : Химия, 1989 – 288 с.	23/0/-	300	150
7. Охрана праці / Кучерявий В.П., Павлюк Ю.Є., Кузик А.Д. та інші - Львів : Вид-во "Оріяна-Нова", 2007 – 368 с.	20/0/-	300	150
8. Охрана труда в химической промышленности / Макаров Г.В., Васин А.Я., Маринина Л.К. и др. - М. : Химия, 1989 – 496 с.	12/0/-	300	150
9. Охрана праці користувачів комп'ютерних відеодисплейних терміналів / Навакатікян О.О., Кальниш В.В., Стрюков С.М.. - К. : Ред. журналу "Охрана праці", 1997 – 400 с.	11/0/-	300	150
10 Практикум із охорони праці / Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Сторожук В.М. та ін. - Львів : Афіша, 2000 – 352 с.	8/0/-	300	150
11. Мазов В.А. Охрана труда в машиностроении / Мазов В.А., Шумилов А.И. - М. : Машиностроение, 1983 – 160 с.	25/0/-	300	150
12. Охрана труда в химической промышленности / Макаров Г.В., Стрельчук Н.А., Кушелев В.П. и др.. - М. : Химия, 1977 – 568 с.	15/0/-	300	150
13. Охрана труда и окружающей среды в радиоэлектронной промышленности / Ткачук К.Н., Сабарно Р.В., Степанов А.Г. и др. - К. : Вища школа, 1988 – 240 с.	105/0/-	300	150
14. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посібник. – 2-е вид., стереотип. – К.: Знання, 2002. – 203 с..	10/0/+	300	150
15. Царенко О.М., Злобін Ю.А. Навколишнє середовище та економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1999. – 176 с.	5/0/+	300	150
16. Батлук В.А. Основы экологии и охраны окружающей природной среды: Учеб. пособие. – Львов: Афиша, 2001. – 333 с..	5/0/+	300	150
17. Джигирей В.С., Сторожук В.М. Основы екології та охорона навколишнього природного середовища: Екологія та охорона природи: Підручник. – 3-е вид., доповн. – Львів.: Афіша, 2001. – 272 с.	3/0/+	300	150
18. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за загальною ред. О. Є. Пахомова. - Харків: Фоліо, 2014. - 666 с.	1/0/+	300	150
19. Экология города: Учебник. – К.: Либра, 2000. – 464 с..	10/2/+	300	150
20. Родионов А.И., Клушин В.Н. Техника защиты окружающей среды: Учебник для вузов. 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Химия, 1989. – 512 с.	10/0/+	300	150
21. Защита атмосферы от промышленных загрязнений. Справочник в 2-х частях. Под ред. С. Калверта. - М.: Металлургия. - 1988. - 760 с	1/1/+	300	150

Допоміжна			
22. Жидацький В.Ц. Основи охорони праці / Жидацький В.Ц. - Львів : УАД, 2006 – 336 с.	5/0/-	300	150
23. Костанян В.Р. Безпечна експлуатація електронно-обчислювальних машин (питання і відповіді) / Костанян В.Р. - Х : ППФ"Злагода", 2001 – 24	5/0/-	300	150
24. Титова Г.Н. Сборник производственных ситуаций и деловых игр по курсу "Охрана труда" / Титова Г.Н. - Л. : Химия, 1988 – 216 с.	32/0/-	300	150
25. Общая химическая технология и основы промышленной экологии: Учебник для вузов. - М.: Химия, 1999. - 472 с.	1/0/+	300	150
26. Батлук В.А. Основы экологии и охраны окружающей природной среды: Учеб. пособие. – Львов: Афиша, 2001. – 333 с.	1/0/+	300	150
26. Кузнецов И. Е., Троицкая Т. М. Защита воздушного бассейна от загрязнений вредными веществами химических предприятий. М.: Химия, 1979. - 344 с.	0/0/+	300	150
27. Беспямятнов Г. П., Кротов Ю. А. Предельно допустимые концентрации химических веществ в окружающей среде. Справочник. Л.: Химия, 1985. - 528с.	0/0/+	300	150
28. Общая химическая технология и основы промышленной экологии: Учебник для вузов. - М.: Химия, 1999. - 472 с.	1/0/+	300	150

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle2.snu.edu.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
3. [Верховна Рада України](https://www.rada.gov.ua/) <https://www.rada.gov.ua/> .
4. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
6. Державна служба України з надзвичайних ситуацій <https://www.dsns.gov.ua/>.
7. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.
8. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
9. Офіційний сайт Фонд соціального страхування України - <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index> .

Додаток А

Перелік питань і задач, що виносяться на контрольні заходи (1 семестр)

1. Охарактеризуйте працю як цілеспрямовану діяльність людини; позитивні та негативні наслідки праці.
2. Поясніть значення атмосфери, гідросфери та літосфери в життєдіяльності людини.
3. Проаналізуйте рівновагу в системі «людина - життєве середовище».
4. Дайте характеристику соціуму та соціальних груп як основних елементів життєвого середовища людини.
5. Поясніть вплив людини на середовище, яке її оточує.
6. З'ясуйте вплив властивостей людини на її дії, вчинки, поведінку в процесі життєдіяльності.
7. Дайте характеристику біоритмам як основам раціональної життєдіяльності.
8. Поясніть процес адаптації людини до навколишнього середовища.
9. Поясніть поняття шуму і вібрації та їх вплив на організм людини.
10. Дайте характеристику шуму і вібрації.
11. Розкрийте методи зменшення впливу шуму та вібрації на людину.
12. Порівняйте природні і штучні джерела іонізуючих випромінювань.
13. Поясніть сучасне уявлення про біологічну дію іонізуючих випромінювань на організм людини.
14. Дайте оцінку сучасної радіаційної обстановки в Україні.
15. Охарактеризуйте вплив електричного струму на організм людини.
16. Визначте вплив на організм людини шкідливих речовин.
17. Поясніть сутність гранично допустимого впливу шкідливих хімічних речовин на людину.
18. Дайте загальні характеристики біологічних факторів небезпек.
19. Наведіть приклади психофізіологічних факторів безпеки.
20. Що є причиною виверження вулканів та землетрусів?
21. Яке стихійне лихо завдає найбільших матеріальних збитків?
22. Які види стихійних лих викликають найбільшу кількість людських жертв?
23. Появу яких стихійних лих можна прогнозувати?
24. Які стихійні лиха вважаються непередбачуваними?
25. Визначте основні джерела антропогенного забруднення навколишнього середовища та дайте їх характеристику.
26. Визначте основні причини дорожньо-транспортних пригод. Які заходи запобігання аваріям на автотранспорті ви знаєте?
27. Як уникнути небезпечних ситуацій криміногенного характеру?
28. Дайте оцінку соціальним аспектам алкоголізму.
29. Визначте екологічні проблеми, які мають глобальний характер, та дайте їм характеристику.
30. Визначте правові основи безпеки життєдіяльності. Які юридичні заходи входять до її складу?
31. Які завдання законодавства щодо охорони здоров'я громадян?

Типові задачі

1. За даними статистики, в Україні кількість загиблих від нещасних випадків у побуті становить 72929 осіб при чисельності населення 48 млн. людей. Визначить ступінь ризику загинути від нещасного випадку в побуті.
2. За статистичними даними на підприємствах України було травмовано 47531 людину. Кількість працюючих становить 1/3 від загальної чисельності населення України. Визначить ступінь ризику виробничого травматизму в Україні.
3. Розрахувати аналітично вражаючі фактори землетрусу (магнітуду, інтенсивність, час

підходу першої хвилі землетрусу, сумарну хвилю землетрусу і час захисту) для наступних умов: амплітуда хвилі на поверхні землі склала $Z_m=2000$ мкм; глибина гіпоцентру землетрусу $H=4$ км; швидкість поздовжньої хвилі $V_{п.хв.}=6,2$ км/с; швидкість хвилі на поверхні землі $V_{пов.хв.}=0,9$ км/с; епіцентрально відстань $R=25$ км.

4. Визначити основні параметри можливої повені селища Павлоград на випадок інтенсивного танення снігу і опадів у вигляді дощу і можливого розливу ріки Сіверський Донець для наступних умов: інтенсивність опадів $I=20$ мм/год.; площа випадання $F=40$ км²; ширина ріки $B_0=28$ м; глибина ріки $h_0=3$ м; швидкість потоку до паводка $V_0=3,6$ км/год= 1 м/с; висота місця розташування сел. Павлоград $h_m=5$ м; кут нахилу берегової риси $\alpha=5^\circ$; параметр зсуву, що враховує зсув об'єкта від русла ріки $f=0,5$.
5. Порівняти товщини свинцевого та бетонного захисту, що необхідні для джерела з потужністю дози 300 мкЗв/годину на відстані 1 м, щоб зменшити потужність дози до 25 мкЗв/годину. На якій відстані можна досягти такої ж потужності дози без екранування.
6. Вашій фірмі виділили ділянку землі під будівництво офісу на схилі гори. Які природні небезпеки можуть загрожувати вашому майбутньому офісу?
7. Під час землетрусу ви опинилися на вулиці. Як ви будете діяти в умовах міста та за його межами?
8. Сталася техногенна аварія, і штаб НС рекомендує залишатися вдома. Ваші дії.
9. Ви переходите нерегульоване світлофором перехрестя, до якого наближається машина. Що потрібно зробити в цій ситуації?
10. Біля Вашого міста сталася аварія вантажного потягу, унаслідок чого відбувся викид у атмосферу значної кількості хлору. Опишіть Ваші дії при загрозі цієї хімічної небезпеки.
11. Чим небезпечні трансгенні жири і в яких засобах побутової хімії вони зустрічаються?